

Ostrołęka, 14 grudnia 2023 r.

DO.5144.23.2023

DECYZJA Nr 479/23

Na podstawie art. 7 pkt 1, art. 36 ust. 1 pkt 1, art. 92 ust. 6 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840, z późn. zm.) § 12 ust. 1, ust. 2 pkt 1,3,4,5 i ust. 3 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2021 r. poz. 81), art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775, z późn. zm.), po rozpatrzeniu wniosku Parafii Rzymskokatolickiej pw. śś. Apostołów Szymona i Tadeusza w Szelkowie, 06-220 Szelków z dnia 16.10.2023 r. uzupełnionego w dniu 29.11.2023 r. oraz w dniu 13.12.2023 r. w sprawie wydania pozwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich obrazu sztalugowego na płótnie „Ecce Homo” z kościoła parafialnego pw. śś. Apostołów Szymona i Tadeusza w Szelkowie,

1. **pozwalam** Parafii Rzymskokatolickiej pw. śś. Apostołów Szymona i Tadeusza w Szelkowie na prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich obrazu sztalugowego na płótnie „Ecce Homo” z kościoła parafialnego pw. śś. Apostołów Szymona i Tadeusza w Szelkowie, wpisanego do rejestru zabytków pod numerem 317B poz. 8.
2. Zakres i sposób prowadzenia prac konserwatorskich i restauratorskich obrazu sztalugowego na płótnie „Ecce Homo” z kościoła parafialnego pw. śś. Apostołów Szymona i Tadeusza w Szelkowie określony jest w załączonym do wniosku „Programie prac konserwatorskich i restauratorskich dotyczących obrazu sztalugowego na płótnie *Ecce Homo*, autor nieznan, XIX w., 78 x 56 cm z Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Ap. Szymona i Tadeusza w Szelkowie”, sporządzonym przez Dorotę Iwaniuk.
3. Pozwolenie wydaje się pod warunkami polegającymi na obowiązku:
  - 1) kierowania pracami konserwatorskimi i restauratorskimi albo samodzielnego wykonywania tych prac przez osobę spełniająca wymagania, o których mowa odpowiednio w art. 37a ust 1 i 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
  - 2) przekazania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków nie później niż w terminie 14 dni przed dniem rozpoczęcia prac, a w toku prac na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby o której mowa w ppkt 1:
    - a) imienia, nazwiska i adresu osoby, o której mowa w ppkt 1,
    - b) dokumentów potwierdzających spełnianie przez tę osobę wymagań, o których mowa odpowiednio w art. 37a ust. 1 i 2, ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
    - c) oświadczenia osoby, o której mowa w ppkt 1, o przyjęciu przez tę osobę obowiązku kierowania tymi pracami albo samodzielnego ich wykonywania.
4. Określam warunki polegające na obowiązku:
  - 1) zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie rozpoczęcia i zakończenia wskazanych w pozwoleniu prac;
  - 2) niezwłocznego zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia wskazanych w pozwoleniu prac;
  - 3) prowadzenia dokumentacji przebiegu wskazanych w pozwoleniu prac w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną lokalizację przestrzenną wszystkich

- czynności, użytych materiałów oraz dokonanych odkryć, i przekazaniu jej wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac;
- 4) opracowania sposobu postępowania z zabytkiem po zakończeniu wskazanych w pozwoleniu prac i przekazania tego opracowania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac.
5. Termin ważności pozwolenia ustala się na dzień **31 grudnia 2024 r.**
6. Określam warunek polegający na obowiązku dokonania odbioru końcowego wykonanych prac konserwatorskich i restauratorskich z udziałem wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Uzasadnienie

Parafia Rzymskokatolicka pw. śś. Apostołów Szymona i Tadeusza w Szelkowie wystąpiła o wydanie pozwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich obrazu sztalugowego na płótnie „Ecce Homo” z kościoła parafialnego pw. śś. Apostołów Szymona i Tadeusza w Szelkowie. Strona przedstawiła niezbędne dokumenty w przedmiotowej sprawie. Obraz „Ecce Homo” jest wpisany do rejestru zabytków pod numerem 317B poz. 8.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840, z późn. zm.) na prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru wymagane jest pozwolenie wojewódzkiego konserwatora zabytków.

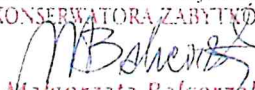
Przedmiotowy obraz pochodzący z kościoła parafialnego w Szelkowie jest w złym stanie zachowania. Przeprowadzenie określonych w przedłożonym programie prac konserwatorskich i restauratorskich pozwoli na przywrócenie jego pierwotnych walorów artystycznych. Działania te są uzasadnione z konserwatorskiego punktu widzenia.

Działając na mocy cyt. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

1. Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może zostać cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
2. Od niniejszej decyzji służy stronie odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie za pośrednictwem organu wydającego decyzję w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.
3. Przed upływem terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. W konsekwencji tego z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

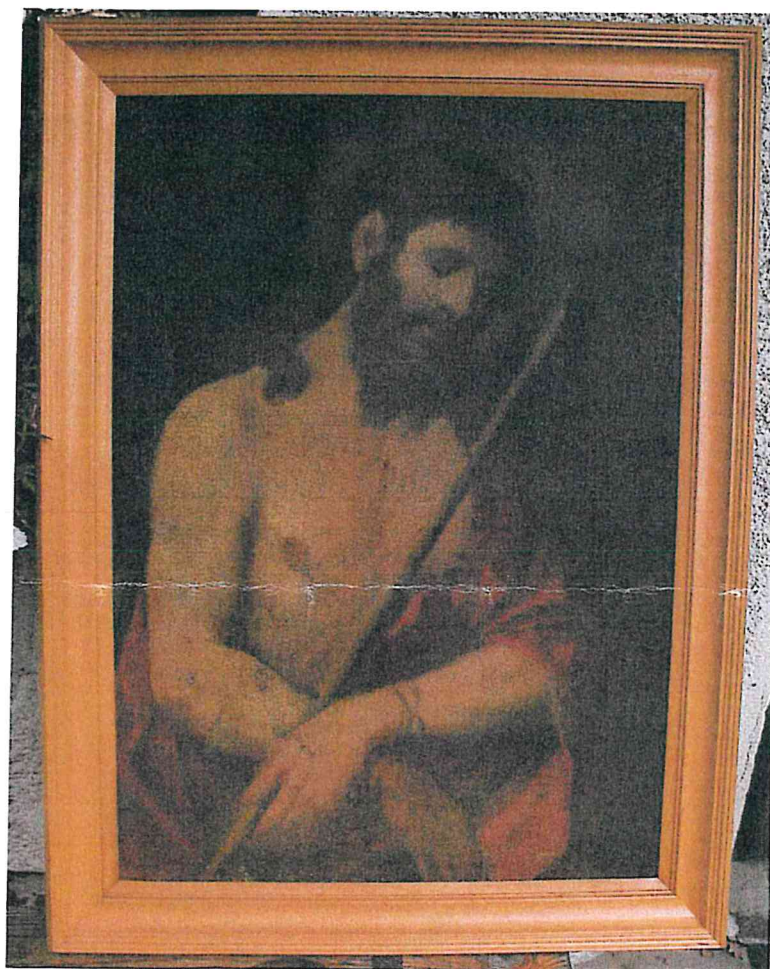
Za wydanie niniejszego pozwolenia uiszczono opłatę skarbową w wysokości 82,00 zł, zgodnie z ustawą z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie (Dz. U. z 2023r. poz. 2111) - część III, poz.44, pkt 2 załącznika do ustawy. Pokwitowanie wpłaty na rzecz Urzędu Miasta w Ostrołęce z dnia 26.11.2023 r.

Z up. MAZOWIECKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
KONSERWATORA ZABYTKÓW

Małgorzata Balcerzak
Kierownik Delegatury w Ostrołęce

Otrzymują:

- ① Parafia Rzymskokatolicka
pw. śś. Apostołów Szymona i Tadeusza w Szelkowie
2. a/a

Program prac konserwatorskich i restauratorskich dotyczących obrazu sztalugowego na płótnie *Ecce homo*, autor nieznany, XIX w., 78 x 56 cm z Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Ap. Szymona i Tadeusza w Szelkowie, 06-220, sporządzony przez Dorotę Iwaniuk

RODZAJ: obraz sztalugowy na płótnie

TEMAT: *Ecce homo*

AUTOR: nieznany

DATOWANIE: XIX w.

WŁAŚCICIEL/UŻYTKOWNIK: Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Ap. Szymona i Tadeusza w Szelkowie, 06-220

KRZTAŁT, WYMIARY: prostokąt pionowy, 78 x 56 cm

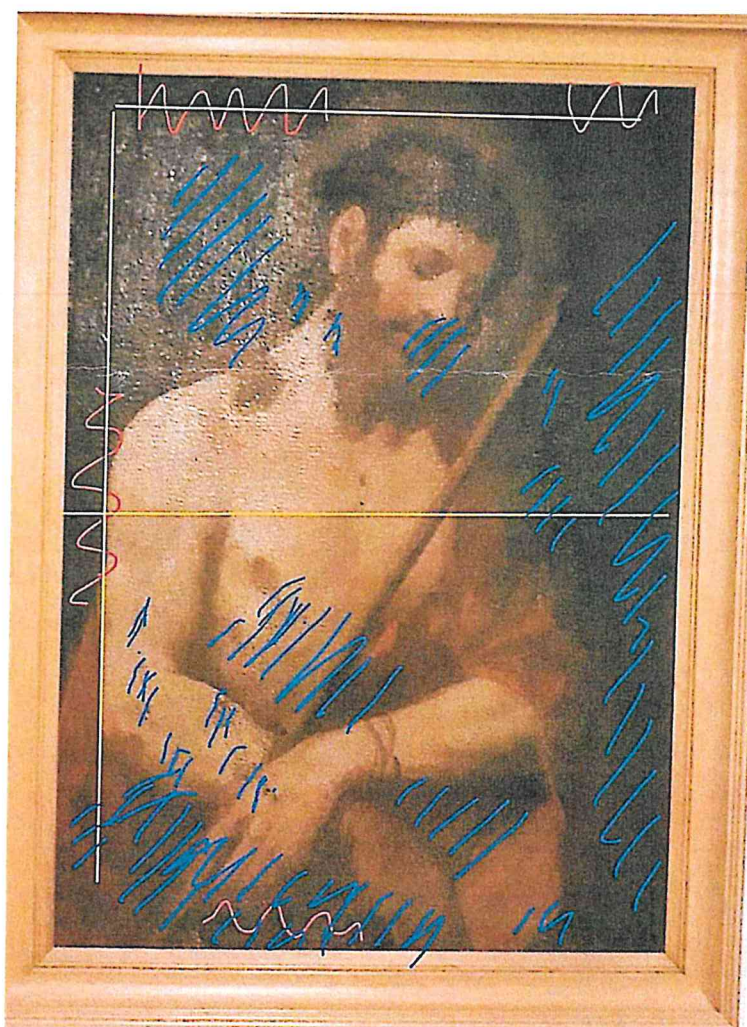
TECHNIKA: olej na płótnie

WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTKÓW
W WARSZAWIE
Delegatura w Ostrołęce
07-400 Ostrołęka, ul. Kościuszki 16
tel./fax (029) 764-22-38

1. STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ.

Ogólny stan zachowania obiektu jest zły i wymaga podjęcia odpowiednich działań konserwatorskich.

Główną przyczyną zniszczeń są naturalne procesy starzenia się materiałów oraz błędy technologiczne przy wykonaniu dzieła. Naciąg płótna jest nierównomierny, a podobrazie jest zdeformowane na krawędziach (zdjęcie nr 1. deformacje zaznaczone są na czerwono).

Fot. 1.

Powierzchnia obrazu jest silnie zabrudzona (kurz, brud na całej powierzchni). Warstwa malarska jest krucha, w wielu miejscach uszkodzona, pokryta pleśnią. Ubytki warstwy malarskiej i gruntu, liczne mechaniczne otarcia, zarysowania, dziury obejmują około 40 % powierzchni warstwy malarskiej (Fot. Nr 1, ubytki, otarcia, dziury, zarysowania zaznaczone są na niebiesko). Werniks uległ

WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTKÓW

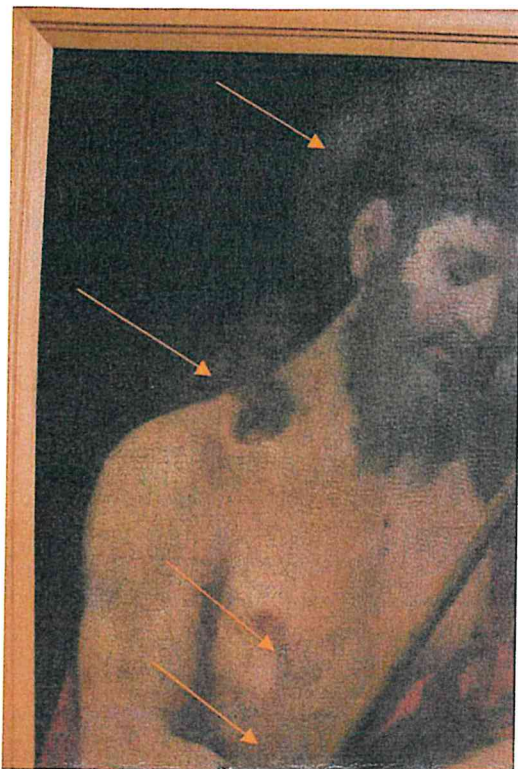
W WARSZAWIE

Delegatura w Ostrołęce

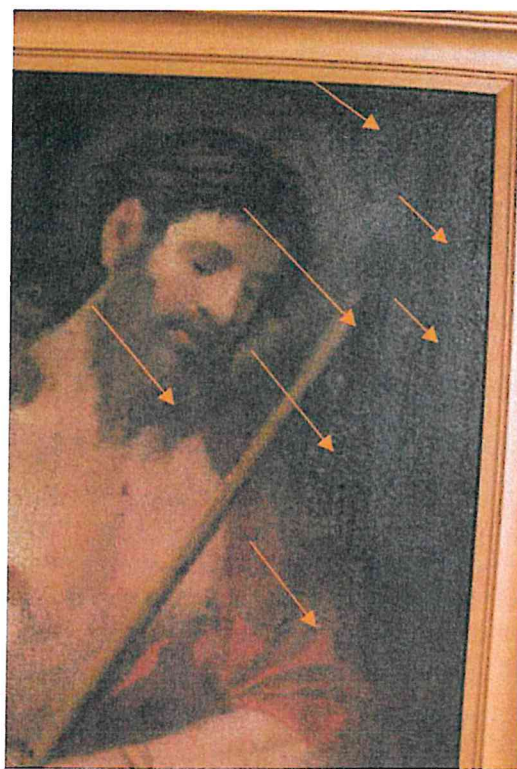
07-400 Ostrołęka, ul. Kościuszki 16

tel./fax (029) 764-22-38

degradacji, jest matowy, silnie zabrudzony, pożółkły, pokryty warstwą jasnoszarego nalotu. Na licu odcisnęło się krosno (Fot. Nr 1, żółte linie obrazują odciski krosna). Powierzchnia obrazu pod względem świecenia jest mocno nierówna.

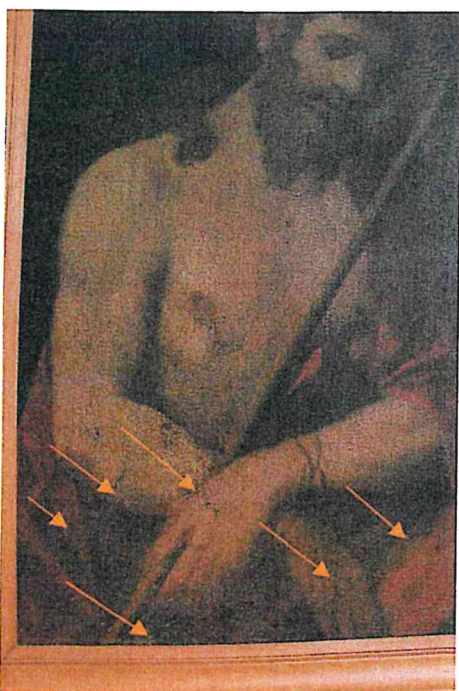

Fot. 2.

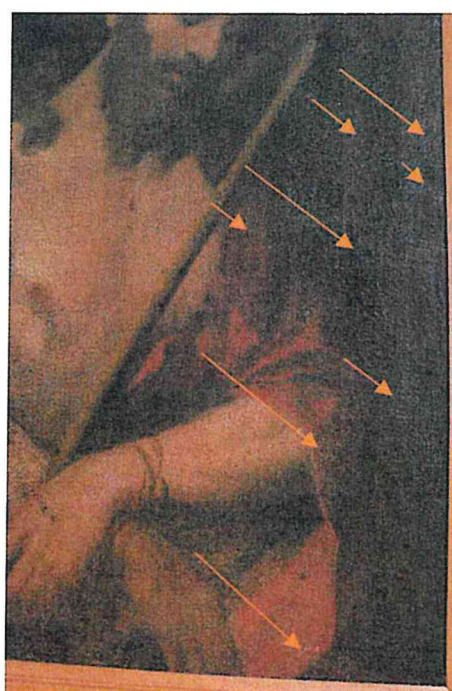

Fot. 3.

Fot. 2 i 3. Widoczne są ubytki warstwy malarskiej, otarcia warstwy malarskiej i gruntu, przedarcia płótna, jasnoszary nalot na powierzchni malowidła, deformacje płótna, wgniecenia.

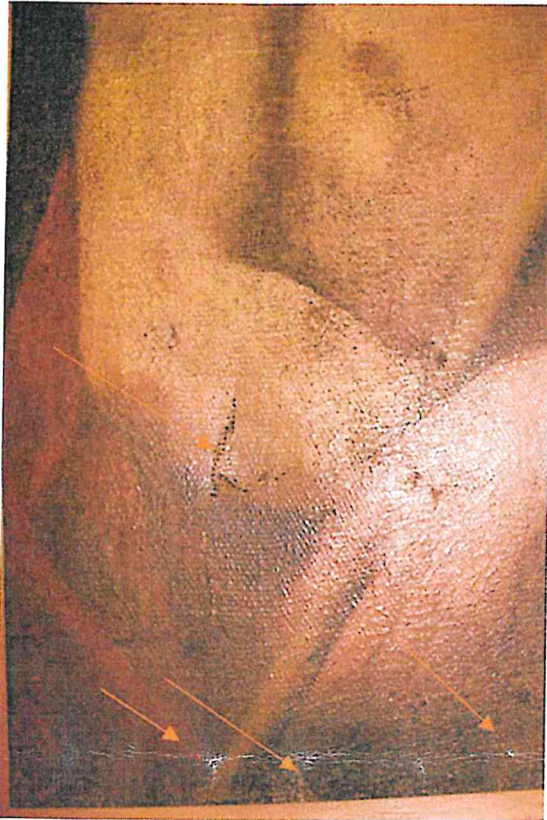

Fot. 4.

WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTKÓW
W WARSZAWIE
Delegatura w Ostrołęce
07-400 Ostrołęka, ul. Kościuszki 16
tel./fax (029) 764-22-38

Fot. 4 i 5. Widoczne są ubytki warstwy malarskiej, otarcia warstwy malarskiej i gruntu, przedarcia płótna, jasnoszary nalot na powierzchni malowidła, deformacje płótna, wgniecenia.

Fot. 6.

Fot. 6. Zbliżenie na rozdarcie, ubytki, przetarcia warstwy malarskiej.

Fot. 7.

Fot. 7. Zbliżenie na jasnoszary nalot na powierzchni malowidła, najprawdopodobniej pleśń.

2. WSKAZANIE OCZEKIWANYCH EFEKTÓW PRAC (CEL ORAZ ZAŁOŻENIA KONSERWACJI I RESTAURACJI).

Obiekt wymaga podjęcia odpowiednich działań konserwatorskich, które mają na celu wzmocnienie struktury poszczególnych warstw technologicznych obiektu. Celem konserwacji jest przywrócenie dziełu jego pierwotnego wyglądu.

Konieczne jest wykonanie dezynfekcji płótna, zaimpregnowanie obrazu i usunięcie deformacji płótna. Przewiduje się dublaż całościowy, nabicie na nowe drewniane krosno konserwatorskie z klinami i fazowaniem, zdjęcie/ścienienie pociemniałego werniksu, wykonanie kitów oraz retuszy w obrębie ubytków warstwy malarskiej i gruntu, zawerniksowanie warstwy malarskiej.

3. PRZEWIDZIANE DO WYKONANIA CZYNNOŚCI Z PODANIEM METOD, MATERIAŁÓW, TECHNIK.

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisowej stanu obiektu przed konserwacją.
2. Wstępne oczyszczenie lica i odwrocia z luźnych zabrudzeń.
3. Lokalne podklejenie warstwy malarskiej i zaprawy narażonych na odspojenia (4 % karuk) / zabezpieczenia na bibułkę japońską (kilkuprocentowa metyloceluloza).
4. Mechaniczne oczyszczenie odwrocia (pędzel, następnie skalpel do oczyszczenia grenu płótna z zabrudzeń powierzchniowych).
5. Dezynfekcja płótna obrazu od odwrocia (Lichenicyda 464 w rozcieńczeniu ok. 1 % w wodzie zastosowana dwukrotnie).
6. Przeprowadzenie prób na rozpuszczalniki - prób odporności obiektu na działanie wilgoci, podwyższonej temperatury oraz wybranych rozpuszczalników organicznych. Próby zostaną przeprowadzone zaczynając od substancji o działaniu najłagodniejszym, stopniowo wzmacniając ich moc:
  - benzyna lakowa,
  - ślina syntetyczna,
  - mydło konserwatorskie *Politore per tele*,
  - *Orange*,
  - *Active Emulsion*,
  - alkohol etylowy,
  - 1 - Metylo - 2 – propanol,
  - mieszanka terpentyny balsamicznej z alkoholem etylowym (1:1),
  - Contrad 2000 w różnych stężeniach,
  - DMF.
7. Po wyborze rozpuszczalnika najodpowiedniejszego do oczyszczenia obrazu i ściwienia werniksu wykonanie odkrywek, a następnie całościowego oczyszczenia lica obrazu.
8. Wykonanie klejenia na styk w miejscach pęknięć i łatek na styk w miejscach ubytków płótna (Mowilith DMC 2) .
9. Impregnacja obrazu przy użyciu Bevy 371 w roztworze benzyny ekstrakcyjnej.
10. Prostowanie obrazu metodą termiczną do 80 st. C specjalistycznym żelazkiem konserwatorskim z termostatem od odwrocia i relaksacja pod obciążeniem.
11. Wykonanie dublażu całościowego (Beva 371 w roztworze benzyny lakowej).
12. Położenie werniksu pośredniego na warstwę malarską (Talens 002 w rozcieńczeniu z Shellsol T).

13. Uzupełnienie ubytków gruntu i warstwy malarskiej poprzez wykonanie kitów (Modostuc modyfikowany terpentyną wenecką).
14. Nabicie obrazu na nowe drewniane krosna konserwatorskie z klinami konserwatorskimi.
15. Wykonanie retuszu scalającego akwarelą, następnie naśladowczego farbami ketonowymi i olejnymi odsączonymi ze spoiwa.
16. Założenie werniksu końcowego w dwóch cienkich warstwach (ketonowy werniks w sprayu Maimeri – błyszczący oraz Schmincke satynowy 592 spray).

PROPONOWANE MATERIAŁY I ŚRODKI:

Kleje:

Klej jesiotrowy (karuk)
Paraloid B72 (Lascaux, prod. Szwajcaria)
Mowilith DMC 2 (prod. Blik)

Rozpuszczalniki, środki czyszczące:

Contrad 2000 (prod. Blik)
DMF (prod. C.T.S.)
Shellsol T (prod. Roman Szmaj Art)
terpentyna bezzapachowa (prod. Blik)
benzyna ekstrakcyjna (prod. B – Max)
benzyna lakowa (Beckers, prod. Szwecja)
alkohol etylowy, (Alchem, prod. Polska)
metyloceluloza (prod. Sennelier)

Środki dezynfekcyjne:

Lichenicyda 464 (prod. Bresciani)

Kity:

Modustuc (Plasveroi, prod. Włochy) modyfikowany terpentyną wenecką

Werniksy, farby:

werniks akrylowy 002 (Talens, prod. Holandia)
werniks retuszowski (Talens, prod. Holandia)
werniks ketonowy w sprayu (Maimeri, prod. Włochy)
werniks akrylowy w spreju (Schmincke prod. Niemcy)
farby akwarelowe (Winsor & Newton, prod. Wielka Brytania)
farby mastyksowo-ketonowe (Renesans, prod. Polska)

farby ketonowe (Maimeri, prod. Włochy)

farby olejne (Rembrandt prod. Holandia) odsączone ze spoiwa, rozrzedzane w werniksie retuszerskim

farby olejne (Daler Rowney prod. Anglia) odsączone ze spoiwa, rozrzedzane w werniksie retuszerskim.